

KARTA PRZEDMIOTU DLA NABORU 2021/2022

INFORMACJE OGÓLNE

1. Nazwa przedmiotu FIZJOTERAPIA KLINICZNA W NEUROLOGII I NEUROCHIRURGII / D

2. Nazwa kierunku FIZJOTERAPIA

3. Poziom studiów JEDNOLITE STUDIA MAGISTERSKIE

4. Liczba punktów ECTS 5 (2+3)

5. Liczba godzin w semestrze

semestr	w	ćw	lab/lek	prj/zp	pws	prk
V	15			30		
VI	15			30		

6. Język wykładowy polski

7. Wykładowca Elżbieta Rutkowska, dr hab. prof. Uczelni
Grzegorz Golec, mgr

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

8. Wymagania wstępne

1. Anatomia prawidłowa człowieka, fizjologia, patologia, kinezylogia, kinezyterapia, fizykoterapia
2. Kliniczne podstawy fizjoterapii w neurologii i neurochirurgii

9. Cele przedmiotu

C1 nauka diagnostyki fizjoterapeutycznej i metod oraz środków fizjoterapii (z ich dokumentacją) w chorobach i urazach układu nerwowego na różnych etapach terapii

C2 przekazanie wiedzy o mechanizmach, możliwościach i sposobach stymulacji procesów regeneracji, kompensacji i adaptacji chorych z uszkodzeniem układu nerwowego o różnej etiologii

C3 przygotowanie do zastosowania środków fizjoterapii w profilaktyce i terapii chorób układu nerwowego

10. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych*

Student, który zaliczył przedmiot:

odniesienie do ogólnych efektów uczenia się

WIEDZA

EU01	zna zasady diagnostyki czynnościowej i funkcjonalnej w chorobach układu nerwowego (D.W2; DW6)	K_W10;
EU02	zna mechanizm plastyczności mózgu i wie jak nim sterować (D.W1)	K_W02
EU03	wie jakie środki fizjoterapii można zastosować w kompleksowej terapii chorób i urazów układu nerwowego (D.W2; DW5; DW16)	K_W10; K_W09;

UMIEJĘTNOŚCI

EU04	umie dokonać analizy dokumentacji medycznej, zaplanować i przeprowadzić badanie funkcjonalne oraz podjąć współpracę w zespole terapeutycznym pacjenta z dysfunkcją układu nerwowego (D.U12)	K_U02;
EU05	umie przeprowadzić badanie z elementami badania neurologicznego (D.U12)	K_U2

EU06	umie określić cel, zaplanować, dobrać i przewidzieć efekty zastosowania środków fizjoterapii w zależności od stwierdzonych deficytów, zaburzeń działania i przewidywania zakłóceń uczestnictwa u chorych z uszkodzeniem układu nerwowego (D.U13; D.U14; D.U16; D.U26)	K_U01; K_U05;
EU07	umie poprawnie i bezpiecznie wykonywać zabiegi fizjoterapeutyczne wobec chorego z deficytami neurologicznymi w zakresie łagodzenia bólu, tonizacji napięcia mięśniowego, reedukacji ruchowej, zastosowania pomocy technicznych i ortopedycznych oraz udzielić chorym niezbędnych instrukcji (D.U13; D.U14; D.U15; D.U16)	K_U01; K_U05; K_U48
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
EU08	nawiązuje i podtrzymuje prawidłowe relacje terapeutyczne z pacjentem i zespołem leczącym	K_K1; K_K7
EU09	przestrzega praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	K_K1; K_K4
EU10	korzysta z obiektywnych źródeł informacji; pracuje odpowiedzialnie i bezpiecznie	K_K5; K_K6; K_K9
11. Treści programowe		
Forma zajęć		
<p>Wykłady – semestr V (15 godzin)</p> <p>Neurorehabilitacja; plastyczność kompensacyjna CUN; pojęcia w rehabilitacji neurologicznej wg ICF. Sterowanie procesami kompensacji i regeneracji w chorobach układu nerwowego; analizator kinestetyczny; integracja sensomotoryczna w fizjoterapii konsekwencji uszkodzeń układu nerwowego. Deficyty psychomotoryczne jako wyraz procesów patologicznych zlokalizowanych w różnych obszarach układu nerwowego; zasady doboru strategii oceny i interwencji. Różnicowanie objawów klinicznych uszkodzeń górnego i dolnego neuronu ruchowego; zasady doboru strategii oceny i interwencji. Profilaktyka chorób i urazów ukł. nerwowego. Zasady terapii i sprawowania opieki nad chorym z dysfunkcją układu nerwowego w oddziale neurologii/neurochirurgii i w środowisku. Diagnostyka chorego dla potrzeb fizjoterapii neurologicznej. Ocena czynnościowa i funkcjonalna. Cele i ogólne zasady fizjoterapii w uszkodzeniach górnego i dolnego neuronu ruchowego. Założenia teoretyczne metod fizjoterapii w rehabilitacji neurologicznej (PNF, NDT Bobath, Petö); psychoterapia i terapia zajęciowa w rehabilitacji neurologicznej. Udar mózgu – przyczyny-typy, objawy (repetitorium); planowanie działań i różnicowanie środków fizjoterapii wg stanu klinicznego oraz Deklaracji Helsingborgskiej. Organizacja oddziału udarowego. Fizjoterapia i organizacja rehabilitacji po udarze krwotocznym, urazach czaszkowo-mózgowych oraz po udarze niedokrwiennym mózgu. Fizjoterapia w procesie leczenia anomalii naczyniowych mózgu. Neuroonkologia - fizjoterapia w leczeniu (chirurgicznym i skojarzonym) chorych z rozpoznany guzem pierwotnym i przerzutowym mózgu. Fizjoterapia spastyczności; Pomoce techniczne i zaopatrzenie ortopedyczne w usprawnianiu osób z chorobami układu nerwowego</p> <p>Zajęcia praktyczne – semestr V (30 godzin)</p> <p>Organizacja fizjoterapii na oddziale rehabilitacji neurologicznej; zasady współpracy fizjoterapeuty z zespołem terapeutycznym; bezpieczeństwo terapii. Prezentacja i interpretacja badań dodatkowych oraz informacji zawartych w dokumentacji lekarskiej; ocena stopnia świadomości; wywiad z chorym (przewidywanie trudności). Prezentacja różnych deficytów motorycznych: podstawowe badanie neurologiczne: różnicowanie objawów z uszkodzeń CUN. Zaburzenia i deficyty poznawcze w konsekwencji chorób i urazów CUN; badanie podmiotowe; zasady współpracy z psychologiem klinicznym wobec chorych rehabilitowanych z powodu różnych chorób CUN; Zaburzenia i deficyty poznawcze w konsekwencji chorób i urazów CUN; badanie podmiotowe; zasady współpracy z psychologiem klinicznym wobec chorych rehabilitowanych z powodu różnych chorób CUN; Wybrane metody diagnostyki fizjoterapeutycznej; ocena funkcjonalna chorych (ocena czynnościowa wraz z oceną: lokomocji, samoobsługi, sprawności manualnej wg ICD-10 – wybór testów stosowanych, w oddziale neurologii; interpretacja wyników, dokumentacja oceny czynnościowej; Usprawnianie i pielęgnacja chorych w okresie ostrym po udarze mózgu. Różnice w usprawnianiu chorych w zależności od typu i lokalizacji udaru (ułożenia, ćwiczenia bierne, pionizacja i zasady wczesnego uruchamiania chorych); Elementy metod usprawniania funkcjonalnego (PNF, NDT-Bobath) jako formy stymulacji procesu plastyczności kompensacyjnej osób z ogniskowymi uszkodzeniami mózgu; określanie zaleceń dla rehabilitacji środowiskowej - adaptacja do życia z utrwaloną niepełnosprawnością; Usprawnianie chorego po urazach</p>		

<p>czaszkowo-mózgowych na różnych etapach leczenia; Fizjoterapia na różnych etapach leczenia chorych z rozpoznany procesem rozrostowym w obrębie CUN. Opieka paliatywna i zadania fizjoterapii w neuroonkologii; Metody fizykalne w terapii spastyczności i wiotkości; zaopatrzenie ortopedyczne i pomoce techniczne w leczeniu chorych z chorobami układu nerwowego</p>
<p>Wykłady – semestr VI (15 godzin)</p> <p>Fizjoterapia w leczeniu chorób degeneracyjnych CUN (Choroba Parkinsona i inne zespoły pozapiramidowe; zespoły otępienne); Fizjoterapia w leczeniu wieloogniskowych chorób układu nerwowego – stwardnienie rozsiane (SM); Fizjoterapia w leczeniu wieloogniskowych chorób układu nerwowego – stwardnienie zanikowe boczne (SLA); choroby krętkowe, wirusowe, pierwotniakowe; Fizjoterapia chorych z uszkodzeniem rdzenia kręgowego (okres szoku rdzeniowego, kompensacyjny). Problemy fizjoterapii „człowieka rdzeniowego”; Fizjoterapia w zachowawczym leczeniu chorych z zespołami korzeniowymi i bólowymi-ubytkowymi kręgosłupa o różnej etiologii; Fizjoterapia w operacyjnym leczeniu chorych z zespołami korzeniowymi-bólowymi-ubytkowymi kręgosłupa; Organizacja rehabilitacji i środki fizjoterapii wobec osób z przepukliną oponowo-rdzeniową w różnym wieku oraz innych nieurazowych chorób rdzenia kręgowego (siringomielia; procesy rozrostowe wewnątrzkanalowe i wewnątrzrdzeniowe); Fizjoterapia w leczeniu chorych z zespołami nerwowo-mięśniowymi (miopatia, miastenia); Fizjoterapia chorych z różnymi typami uszkodzeń obwodowego układu nerwowego (stany zapalne i pourazowe splotów i nerwów obwodowych); Fizjoterapia bólów głowy o różnej etiologii (kręgotętno pochodne, napięciowe, kłasterowe); Fizjoterapia neuralgii; Kompleksowa rehabilitacja środowiskowa chorych z utraconymi deficytami struktury i funkcji układu nerwowego; metody leczenia uzdrowiskowego</p>
<p>Zajęcia praktyczne – semestr VI (30 godzin)</p> <p>Planowanie i przebieg rehabilitacji kompleksowej oraz środki fizjoterapii chorych z postępującymi chorobami degeneracyjnymi CUN (taupatie): m.in.: choroba Parkinsona, choroba Alzheimera, zespoły otępienne, zespoły pozapiramidowe, choroby prionowe, toksyczne i polekowe powikłania neurologiczne, encefalopatie, ataksje; Planowanie i przebieg rehabilitacji kompleksowej oraz fizjoterapia chorych z wieloogniskowymi postępującymi chorobami degeneracyjnymi CUN na różnych etapach choroby: (SM); Cele i środki fizjoterapii po urazie rdzenia kręgowego; rokowanie; prezentacja następstw uszkodzenia rdzenia i standardowe procedury fizjoterapeutyczne (profilaktyka odleżyn, powikłań płucnych, przykurczów) w okresie szoku rdzeniowego; Cele i środki fizjoterapii w okresie regeneracyjno-kompensacyjnym po urazie rdzenia; metody neurofizjologiczne w stymulacji procesów regeneracyjno-kompensacyjnych i okresie zmian utrwalonych „człowieka rdzeniowego”; problem spastyczności; skostnień okołostawowych; dysfunkcji układu moczowego. Problemy rehabilitacji osób z przepukliną oponowo-rdzeniową; Objawy bólowe-ubytkowe w przebiegu zespołów korzeniowych kręgosłupa na różnych poziomach; Różnicowanie zasad kinezyterapii i fizykoterapii w leczeniu chorych z bólami kręgosłupa o różnej etiologii: zmiany zwyrodnieniowe, niestabilność;; wybrane metody oceny chorego. Fizjoterapia w leczeniu zachowawczym. Fizjoedukacja; Fizjoterapia w przed- i pooperacyjnym leczeniu dyskopatii oraz w stabilizacji instrumentalnej kręgosłupa. Usprawnianie i fizykoterapia w leczeniu zachowawczym i operacyjnym różnych typów uszkodzeń obwodowego układu nerwowego; Fizjoterapia różnych typów uszkodzeń nerwów obwodowych. Fizjoterapia w zapaleniu nerwu twarzonego; Fizjoterapia w chorobach układu nerwowo-mięśniowego (dystrofie mięśniowe); Cele i zakres fizjoterapii chorego w stanie wegetatywnym.</p>
<p>12. Narzędzia/metody dydaktyczne</p>
<p>1. Wykład z prezentacją multimedialną</p>
<p>2. Studia przypadków, praca z pacjentem (pod opieką nauczyciela); próba procedur fizjoterapeutycznych, obserwacja, dyskusja; analiza dokumentacji medycznej</p>
<p>3. Demonstracja technik i metod diagnostycznych oraz terapeutycznych i wzorców ruchu</p>
<p>13. Sposoby oceny (częstkowe, końcowe)</p>
<p>1. Zaliczenie pisemne wiedzy – treści wykładowe</p>
<p>2. Bieżący sprawdzian wiedzy w zakresie studium przypadku – przed przystąpieniem do ćw. praktycznych</p>
<p>3. Egzamin pisemny – po pozytywnej ocenie ćwiczeń praktycznych</p>
<p>4. Zaliczenie zajęć praktycznych: w oparciu o obowiązujące standardy - opracowanie programu postępowania usprawniającego; uzasadnienie celów i doboru środków fizjoterapii; poprawna aplikacja</p>

fragmentu programu i poprawna dokumentacja badania wstępnego oraz działań fizjoterapeuty w neurologii i neurochirurgii. Przestrzeganie zasad etyki zawodowej i poszanowanie praw pacjenta	
14. Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	liczba godzin
1. Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela oraz konsultacje	100
2. Nakład pracy studenta	50
suma	150
liczba punktów ECTS	5
15. Literatura	
Literatura podstawowa:	
1. Lennon S., Ramdharry G., Verheyden G., Fizjoterapia w chorobach neurologicznych. Wyd.Elsevier, 2018	
2. Lennon S., Stokes M., Fizjoterapia w rehabilitacji neurologicznej. Kwolek A., (red). Wyd Elsevier, 2009	
3. Laidier P., Rehabilitacja po udarze mózgu. Zasady i strategię. PZWL, Warszawa, 2004	
4. Kwolek A. (red.). Fizjoterapia w neurologii i neurochirurgii. PZWL, Warszawa, 2015	
Literatura uzupełniająca:	
1. Mikołajewska E., Metoda NDT-Bobath w neurorehabilitacji osób dorosłych. PZWL, Warszaw 2012	
2. Kinalski R., Neurofizjologia kliniczna dla neurorehabilitacji. MedPharm Polska, Wrocław, 2008	
3. Tarek A-Z., K.Gaber. (red.) J.Talar. Rehabilitacja neurologiczna. Przypadki kliniczne, PZWL. Warszawa, 2010	
4. Polecone artykuły z czasopism: Rehabilitacja Medyczna; Fizjoterapia w Praktyce	
16. Formy oceny – szczegóły	
- praktyczne zaliczenie przedmiotu (zajęć praktycznych): prawidłowe, bezpieczne wykonanie demonstrowanych procedur fizjoterapeutycznych oraz uzasadnienie ich celowości; prawidłowa dokumentacja działań fizjoterapeuty	
- egzamin pisemny – pytania otwarte; warunkiem zaliczenia jest uzyskanie co najmniej 50% poprawnych odpowiedzi.	
17. Inne przydatne informacje o przedmiocie	
1. Szczegółowych informacji o tematyce zajęć i treściach programowych udziela Prowadzący w trakcie zajęć i podczas konsultacji	
2. Zajęcia odbywają się w Akademii Bialskiej im. Jana Pawła II oraz w placówce medycznej	
3. Zajęcia odbywać się będą zgodnie z aktualnym planem zajęć	
4. Konsultacje odbywać się będą zgodnie z obowiązującym terminarzem	

* - w nawiasach zamieszczono odniesienie do szczegółowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności - Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 26 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty (Dz. U. z 2021 r. poz. 755 t.j.)